
Melding av foretakssammenslutning

ASKO Norge AS'

ervert av enekontroll over

Mandarinen Import & Engros AS

og

Mandarinen Oslo AS

17. januar 2025

INNEHOLDER FORRETNINGSHEMMEIGHETER

1 OPPSUMMERING

Meldingen gjelder NorgesGruppen ASA ("**NorgesGruppen**"), gjennom datterselskapet ASKO Norge AS ("**ASKO**"), sitt erverv av kontroll over Mandarinen Import & Engros AS ("**Mandarinen Import & Engros**") og Mandarinen Oslo AS ("**Mandarinen Oslo**") (samlet "**Mandarin**").

Mandarin er spesialgrossist for grossistleveranser av asiatiske mat- og forbruksvarer og annet tilhørende utstyr til storhusholdning. Mandarin har også et begrenset grossistsalg av asiatiske varer til dagligvarehandel, til Gigaboks og Storcash, eid av NorgesGruppen.

ASKO er fullsortimentgrossist, som innebærer leveranser av et bredt spekter av varer og et bredt sett av tjenester som lagerhold, plukking/pakking av varer, tilrettelegging og drift av bestilling/fakturasystem, innkjøpsforhandlinger mv. Som en del av sitt sortiment, har ASKO også grossistsalg av asiatiske mat- og forbruksvarer, både til storhusholdning og dagligvare.

Begge parter i transaksjonen har dermed virksomhet innen grossistleveranser av asiatiske mat- og forbruksvarer til storhusholdning og dagligvare.

Det foreligger ikke horisontalt berørte markeder som følge av transaksjonen, jf. konkurranseloven § 18a første ledd bokstav e. Det vises til at fullsortimentsgrossistleveranser til storhusholdning og spesialgrossistleveranser til storhusholdning utgjør separate markeder. Det samme gjør fullsortimentsgrossistleveranser og spesialgrossistleveranser til dagligvarehandelen. Et skille mellom fullsortiments- og spesialgrossistleveranser, og mellom grossistleveranser til storhusholdning og dagligvare, er i samsvar med Konkurransetilsynets tidligere praksis.

Dersom Konkurransetilsynet skulle gå bort fra tidligere markedsavgrensninger og isteden anse at fullsortimentsgrossister og spesialgrossister inngår i det samme relevante markedet, vil foretakssammenslutningen uansett ikke hindre effektiv konkurranse. Hovedgrunnen til dette er at i et slikt samlet marked for fullsortimentsgrossistleveranser og spesialgrossistleveranser er Mandarins markedsandel svært lav, og foretakssammenslutningen vil kun gi en helt ubetydelig økning i ASKOs markedsandel. Partene leverer dessuten i hovedsak til ulike kunder, og vil ikke være nære konkurrenter.

Mandarin leverer asiatiske varer til NorgesGruppens cash&carry-konsept Storcash og storhandelskonsept Gigaboks, og det foreligger slikt sett en vertikal relasjon mellom partene i transaksjonen. Det foreligger imidlertid ikke vertikalt berørte markeder, jf. konkurranseloven § 18a første ledd bokstav e. Det vil imidlertid antakelig foreligge et vertikalt overlappende marked, jf. konkurranseloven § 18a første ledd bokstav f. Som det fremgår nedenfor vil transaksjonen uansett ikke gi opphav til utestengende virkninger som kan hindre effektiv konkurranse.

Foretakssammenslutningen vil derfor ikke i betydelig grad hindre effektiv konkurranse i noe marked, jf. konkurranseloven § 16.

2 KONTAKTINFORMASJON

2.1 Foretak som erverver kontroll

Navn: ASKO Norge AS
Org.nr.: 929 228 723
Adresse: Nedre Kalbakkvei 22, 0950 Oslo

2.2 Representant

Navn: Wikborg Rein Advokatfirma AS
Kontaktperson: Helene Søvik/Mads Magnussen
Adresse: Postboks 1513 Vika, 0117 Oslo
Telefonnummer: +47 97 73 81 38/+47 93 21 59 83
E-post: hls@wr.no/mma@wr.no

2.3 Målselskapene

Navn: Mandarinen Import & Engros AS
Org.nr.: 985 376 107
Adresse: Øvre Kråkenes 67, 5152 Bønes

Navn: Mandarinen Oslo AS
Org.nr.: 991 044 345
Adresse: Håndverksveien 15, 1405 Langhus

3 BESKRIVELSE AV FORETAKSSAMMENSLUTNINGEN

Foretakssammenslutningen innebærer at NorgesGruppen erverver enekontroll over Mandarinen gjennom datterselskapet ASKO. NorgesGruppen har gjennom NorgesGruppen Vest AS i dag allerede en ikke-kontrollerende eierandel i Mandarinen Import & Engros. ASKO ønsker nå å kjøpe en kontrollerende eierandel på 51 prosent i begge målselskapene, noe som utgjør en meldepliktig foretakssammenslutning etter konkurranseloven, jf. konkurranseloven § 17 første ledd bokstav b).

Bilag 1: Aksjekjøpsavtalen datert 27. desember 2024

Den strategiske og økonomiske begrunnelsen for den planlagte foretakssammenslutningen er at

Transaksjonen er ikke meldepliktig til andre konkurransemyndigheter. Transaksjonen planlegges gjennomført når godkjenning fra Konkurransetilsynet foreligger.

4 BESKRIVELSE AV DE INVOLVERTE FORETAKENE

4.1 Foretak som erverver kontroll – ASKO/NorgesGruppen

ASKO er en del av NorgesGruppen-konsernet. NorgesGruppen er morselskapet i NorgesGruppen-konsernet.

NorgesGruppens kjernevirksomhet består av to virksomhetsområder: detaljhandel og engros.

Detaljvirksomhetens hovedområder omfatter dagligvare og servicehandel.

Innenfor *dagligvare* har NorgesGruppen tre landsdekkende kjedekonsepter, samt et nærbutikk-konsept. KIWI dekker lavprissegmentet, mens SPAR dekker supermarkedssegmentet. MENY er profilkjeden for store supermarkeder. Nærbutikk-konseptet omfatter Joker og Nærbutikken. Virksomheten omfatter om lag 1789 dagligvarebutikker, hvorav omtrent 54 prosent er kjøpmannseide. I 2023 kom ca. 27,3 prosent av butikkomsætningen fra kjøpmannseide kjedemedlemmer/franchisetakere, mens det øvrige kom fra egneide butikker.

Innenfor *servicehandel mv.* er det NorgesGruppen Servicehandel som utvikler og drifter konsepter som tilbyr lettvinde måltids- og drikkeløsninger. Virksomheten består hovedsakelig av følgende kjeder:

- MIX, med 76 kjøpmannseide kiosker og servicebutikker.
- Deli de Luca, som er et franchisebasert konsept med totalt 141 butikker.
- Kaffebrenneriet, som har 44 kaffebarer (NorgesGruppen eier 50 prosent).
- Big Horn Steak House, som er et franchisebasert konsept med 11 restauranter, samt 1 Burger House (NorgesGruppen eier 50 prosent).¹
- JaFs, med 47 kjøpmannseide gatekjøkken.

NorgesGruppen Forbruksvare utvikler og drifter konsepter som tilbyr salg av daglige forbruksvarer, inkludert matvarer. Virksomheten består av kjedene:

- Dollarstore, med 25 utsalgssteder. Se hjemmesiden www.dollarstore.no/ for ytterligere informasjon.
- Gigaboks, som er et storhandelskonsept som tilbyr salg av varer i store forpakninger og partivarer til både privatkunder og bedrifter, med seks utsalgssteder nasjonalt. Se hjemmesiden www.gigaboks.no/ for ytterligere informasjon.

Engrosvirksomheten håndteres i all hovedsak av ASKO, og omfatter leveranser til markedssegmentene dagligvaredetalj, servicehandel, storhusholdning og offshore.

¹ NorgesGruppens eierandel i Big Horn Steak House er planlagt solgt i løpet av første kvartal 2025.

ASKO består av 12 regionale ASKO-selskap. ASKO er en fullsortimentsgrossist og står for nesten 85 prosent av alle vareleveranser til dagligvarebutikker tilhørende NorgesGruppens kjedekonsepter.

NorgesGruppen eier også Eureka som er en fullsortimentsgrossist for de mindre og mellomstore serveringsbedriftene, og som kun opererer på det sentrale Østlandet. Eureka tilbyr hovedsakelig matvarer, drikkevarer og enkelte hygiene- og husholdningsprodukter.

NorgesGruppen eier også cash&carry-konseptet Storcash, som består av 11 utsalg spredt i landet. Storcash tilbyr salg av varer til næringsdrivende innenfor både dagligvare og storhusholdning. Produktene selges gjerne i store størrelser og i spesialpakker, og kundene plukker varene selv. Typiske kunder er gatekjøkken, restauranter, kantiner, kiosker, idrettslag eller foreninger. For ytterligere informasjon om Storcash vises det til hjemmesiden www.storcash.no.

NorgesGruppen eier i tillegg **produksjonsvirksomhetene** Bakehuset, Joh Johansson Kaffe AS og Matbørsen AS gjennom sitt heleide datterselskap NorgesGruppen Merkevarer AS, som også eier Unil AS (driver NorgesGruppens virksomhet innen egne merkevarer). Innen dagligvare selger produksjonsvirksomhetene utelukkende til ASKO.²

For ytterligere informasjon om NorgesGruppen vises det til konsernets hjemmeside: <http://www.norgesgruppen.no>.

4.2 Målselskapene - Mandarinen Import & Engros og Mandarinen Oslo

Mandarinen Import & Engros og Mandarinen Oslo er leverandører av asiatiske mat- og forbruksvarer og annet tilhørende utstyr til storhusholdning. Mandarinen er, med sitt fokus på autentiske asiatiske produkter, å anse som en spesialistgrossist.

Mandarinen Import & Engros eies 66 prosent av Chan Holding AS, som igjen eies 100 prosent av privatpersonen Wui Sun Chan. De resterende 34 prosent eies av NorgesGruppen, gjennom NorgesGruppen Vest AS. Mandarinen Oslo er 80 prosent eiet av Chan Holding AS, som igjen eies av Wui Sun Chan.³ Begge målselskapene er dermed underlagt samme kontroll.

Kundene til Mandarinen er aktører innenfor storhusholdningsbransjen slik som restauranter, caféer, kantiner, hoteller, cateringsselskaper, samt andre matvaregrossister.

Mandarinen har også noe grossistsalg til dagligvarehandelen gjennom salg til NorgesGruppen-konseptene Storcash og Gigaboks. Mandarinen Import & Engros driver virksomhet fra lokaler på Bønes i Bergen, mens Mandarinen Oslo driver virksomhet fra lokaler i Nordre Follo.

For ytterligere informasjon om Mandarinen Import & Engros og Mandarinen Oslo, vises det til selskapenes hjemmeside: www.mandarin.no.

² Joh Johanson Kaffe og Matbørsen har, i tillegg til salg til dagligvare, noe begrenset salg til aktører som blant annet Lyreco.

³ De resterende 20 prosent av Mandarinen Oslo eies av VL Invest AS, som igjen eies av privatpersonen Vegard Lefdal-Kjelstad.

5 OMSETNING OG DRIFTSRESULTAT

En oversikt over partenes omsetning og driftsresultat for 2023 fremgår av Tabell 1 nedenfor.

Tabell 1: Partenes omsetning og driftsresultat for 2023⁴

Selskap	Omsetning (MNOK)	Driftsresultat (MNOK)
NorgesGruppen (konsern)	109 005	4 394
ASKO Norge ⁵	430,1	63,4
Mandarinen Import & Engros	72,9	14,2
Mandarinen Oslo	109,3	17,9

6 BESKRIVELSE AV DE RELEVANTE MARKEDENE

6.1 Innledning

ASKO og Mandarinen har begge virksomhet innen grossistleveranser av asiatiske mat- og forbruksvarer til storhusholdningsmarkedet. Mens ASKO er en fullsortimentsgrossist med et bredt utvalg mat- og drikkevarer til storhusholdningsmarkedet, er imidlertid Mandarinen spesialgrossist for asiatiske varer til storhusholdningsmarkedet.

Videre har begge partene virksomhet innen grossistleveranser til dagligvarehandelen. Mens ASKO er en fullsortimentsgrossist innen dagligvarer, er Mandarinen også her spesialgrossist med et begrenset salg av asiatiske matvarer til dagligvarehandelen, til NorgesGruppen-konseptene Storcash og Gigaboks.

Grossistvirksomhet omfatter innkjøp av varer fra leverandør, lagerhold, plukking og pakking, videresalg av varer til detaljist, samt distribusjon av varer fra leverandør til grossist og fra grossist til kunder. Mens ASKO har en integrert distribusjonsvirksomhet, gjennomfører Mandarinen distribusjon av varer gjennom samarbeidsavtaler med tredjeparter.

Som det utdypes i det følgende defineres det for denne meldingens formål følgende produktmarkeder:

- Fullsortimentsgrossistleveranser til storhusholdningskunder
- Spesialgrossistleveranser til storhusholdningskunder
- Fullsortimentsgrossistleveranser til dagligvarehandelen
- Spesialgrossistleveranser til dagligvarehandelen

⁴ Tallene for omsetning og driftsresultat oppgitt i tabellen er hentet fra hhv. NorgesGruppens Års- og bærekraftsrapport 2023, og Mandarinens årsregnskap.

⁵ Tallene gjelder for ASKO Norge AS som er involvert foretak, og ikke for hele konsernet.

Det legges til grunn at grossistmarkedene har nasjonal utstrekning, samtidig som det foreligger en regional dimensjon. Dette omtales nærmere nedenfor.

6.2 Grossistleveranser til storhusholdning, servicehandel og dagligvarehandel utgjør separate markeder

Grossistvirksomhet til storhusholdning i Norge omfatter levering av matvarer og enkelte forbruksvarer til storhusholdninger som kantiner, restauranter, hoteller og skipstrafikk. Etter melderens vurdering utgjør grossistleveranser til storhusholdning et separat produktmarked fra grossistleveranser til dagligvarehandelen.

Konkurransetilsynet har også tidligere lagt til grunn at grossistleveranser til storhusholdning utgjør et separat produktmarked fra grossistleveranser til dagligvarehandelen.⁶ Det har tidligere blitt lagt til grunn at kundene innenfor servicehandelen, storhusholdning og dagligvarehandelen har ulike behov. Kundene innenfor storhusholdning etterspør større pakninger og til dels ulike produkter som følge av at produktene skal brukes som innsatsfaktorer, blant annet til matproduksjon i kantiner og storkjøkken.

Videre er grossistleveransene til dagligvarehandelen avhengig av større, og til dels forskjellige vareutvalg, hyppigere leveranser og større volum, sammenlignet med storhusholdning. Leveransene til dagligvarehandelen består i større grad av ubrutte paller for hvert produkt. Dette til forskjell fra storhusholdning hvor distribusjonen er karakterisert av mindre volum, og det vil være mer arbeidskrevende å sette sammen den enkelte leveranse, og videre transportere dette ut til de enkelte kundene. Dette har blant annet gitt seg utslag i et ulikt leverandørbilde, hvor markedet for grossistleveranser til dagligvarehandelen er konsentrert og dominert av grossistvirksomheten til de tre store dagligvarekjedene, mens leverandørbildet for grossistleveranser til storhusholdning er mer fragmentert gjennom tilstedeværelsen av flere større lokale og regionale grossister.

Vi legger for denne meldingens formål til grunn at det foreligger egne relevante produktmarkeder for grossistleveranser til storhusholdningskunder og grossistleveranser til dagligvarehandelen, begge deler avgrenset også mot grossistleveranser til servicehandelen.

6.3 Fullsortimentsgrossistleveranser avgrenset mot spesialgrossistleveranser

6.3.1 Innledning

Fullsortimentsgrossistleveranser utgjør etter melderens syn et separat produktmarked fra spesialgrossistleveranser. Konkurransetilsynet har tidligere lagt til grunn at det foreligger et eget marked for fullsortimentsgrossistleveranser som skiller seg fra spesialgrossistleveranser.⁷ Det er i denne forbindelse lagt vekt på at fullsortimentsgrossistene fungerer som hovedgrossist, og at de leverer et langt videre spekter av produkter sammenlignet med spesialgrossistene.

⁶ Se V2004-21 Joh-System AS/Engrospartner AS og A2014-1 KGN/NorgesGruppen.

⁷ Se Konkurransetilsynets vedtak i A2014-1 - NorgesGruppen Partner AS - Konsum Gruppen AS. Se også at Konkurransetilsynet godkjente flere innmeldte foretakssammenslutninger uten nærmere undersøkelser, og der det relevante produktmarkedet ble ansett å være fullsortiments grossistleveranser til storhusholdninger, uten å inkludere spesialgrossister i det samme markedet, se f.eks. konkurransemelding for ASKO Norge AS og Konsum Gruppen AS datert 21. juni 2021, og DLVRY AS og Gruppen Matbilene AS datert 4. januar 2022.

Videre utfører fullsortimentsgrossistene et bredere sett med tjenester for å flytte varene effektivt fra leverandørene til kunden, enn det som er tilfellet for spesialgrossister. Transporttjenesten som fullsortimentsgrossistene utfører omfatter for det første transport fra leverandøren til grossistens lager, og for det andre, transport fra lager og ut til den enkelte kunden. Transporten gjennomføres med egne biler eller ved hjelp av innleide transportører. I tillegg til transport, utfører fullsortimentsgrossistene også andre tjenester, som lagerhold, plukking og pakking av de varene kundene ønsker, samt tilrettelegging og drift av elektroniske bestillings- og fakturasystemer.

6.3.2 *Fullsortimentsgrossistleveranser til dagligvarehandelen avgrenset mot spesialgrossistleveranser*

Etter melders vurdering er det for denne meldingens formål riktig å legge til grunn et relevant marked for fullsortimentsgrossistleveranser til dagligvarehandelen, avgrenset mot spesialgrossistleveranser.

Spesialgrossistene tilbyr ikke det samme brede sortimentet av dagligvarer eller i like stor grad de tilhørende tjenestene som fullsortimentsgrossistene i dagligvaremarkedet. Spesialgrossister i dagligvarehandelen leverer et smalere spekter av varer enn det som tilbys av fullsortimentsgrossister. Spesialgrossistene fokuserer på spesifikke enkeltprodukter eller produktgrupper, og tilbyr slikt sett nisjeorienterte utvalg. Slike produkter omsettes normalt i et mindre volum. Spesialgrossistenes produkter krever også gjerne at grossisten innehar en viss spesialkunnskap. Likevel kan spesialgrossister noen ganger tilby varer som fungerer som substitutter for enkelte produkter i fullsortimentsgrossistenes sortiment, men dette gjelder vanligvis bare for visse produkter.

Etter melders vurdering er det for denne meldingens formål riktig å legge til grunn et relevant marked for fullsortimentsgrossistleveranser til dagligvarehandelen, avgrenset mot spesialgrossistleveranser av asiatiske varer til dagligvarehandelen.

6.3.3 *Fullsortimentsgrossistleveranser til storhusholdningsmarkedet avgrenset mot spesialgrossistleveranser*

Spesialgrossister har i motsetning til fullsortimentsgrossistene spesialisert seg på enkeltprodukter eller produktgrupper. Dette er ofte produkter som omsettes i mindre volum, slik som delikatesser og liknende, eller produkter som krever at grossisten har en viss spesialkunnskap. Sammenlignet med fullsortimentsgrossistene tilbyr altså ikke spesialgrossistene den samme bredden i sortiment og tjenester til storhusholdningskunder.

Etter melders vurdering er det for denne meldingens formål riktig å legge til grunn et relevant marked for fullsortimentsgrossistleveranser til storhusholdning, avgrenset mot spesialgrossistleveranser av asiatiske varer.

6.4 **Det geografiske markedet**

Etter melders oppfatning har markedet for fullsortimentsgrossistleveranser til **dagligvarehandelen** og markedet for spesialgrossistleveranser av asiatiske varer til dagligvarehandelen begge både en nasjonal og en regional dimensjon. Dette har ved flere anledninger blitt lagt til grunn av

Konkurransetilsynet.⁸ Det vises også til at de tre store nasjonale paraplykjedene alle eier sine egne fullsortimentsgrossister, samtidig som aktørene har regional tilstedeværelse.

Etter melders oppfatning har også markedet for fullsortimentsgrossistleveranser til **storphusholdning** og markedet for spesialgrossistleveranser til storphusholdning både en nasjonal og en regional dimensjon.⁹ De fleste storphusholdningsbedriftene i Norge har organisert seg i innkjøpsgrupperinger for å oppnå bedre innkjøpsbetingelser og forenkle innkjøpsarbeidet. De store innkjøpsgrupperingene etterspør ofte landsdekkende avtaler. Det legges til grunn at mens konkurransen om kontrakter for grossistleveranser til store, nasjonale storphusholdningskunder foregår på nasjonalt nivå og krever nasjonal tilstedeværelse, skjer konkurransen om grossistleveranser til mindre, regionale eller lokale storphusholdninger på et regionalt nivå. Dette reflekteres også i at markedet for grossistleveranser til storphusholdning fremstår mer fragmentert med flere større regionale grossister, i tillegg til nasjonale grossister.

Med utgangspunkt i Mandarinens nedslagsfelt i storphusholdningsmarkedet, holdes det åpent om markedet i denne saken kan avgrenses regionalt til henholdsvis Østlandet og Vestlandet, og/eller nasjonalt. Det anses ikke for denne meldingens formål som nødvendig å ta endelig stilling til geografisk utstrekning av markedene, ettersom foretakssammenslutningen uavhengig av geografisk avgrensning ikke vil hindre effektiv konkurranse i noe berørt marked.

7 INGEN HORISONTALT BERØRTE MARKEDER

Et marked er horisontalt berørt dersom minst to av partene er aktive på det samme relevante markedet, og partenes samlede markedsandel overstiger 20 prosent, jf. konkurranseloven § 18a første ledd bokstav e.

ASKO og Mandarinen har begge virksomhet innen grossistleveranser av asiatiske mat- og forbruksvarer til storphusholdningsmarkedet og dagligvaremarkedet. ASKO tilbyr asiatiske varer som en helt begrenset del av sitt totalsortiment for levering av matvarer til storphusholdning og til dagligvare. Mandarinen leverer kun asiatiske mat- og forbruksvarer, og retter virksomheten hovedsakelig mot restauranter, men har også noe grossistsalg innen dagligvare, til NorgesGruppen-konseptene Storcash og Gigaboks.

Partene driver dermed virksomhet i ulike relevante markeder, ettersom grossistleveranser innen storphusholdning og dagligvare utgjør separate markeder, og fordi ASKO er fullsortimentsgrossist mens Mandarinen er spesialgrossist i de ulike salgskanalene, jf. ovenfor. Det foreligger derfor ingen horisontalt berørte markeder.

For det tilfellet at Konkurransetilsynet skulle komme til en annen konklusjon enn i tidligere vurderinger, og finne at spesialgrossister og fullsortimentsgrossister inngår i det samme markedet, så vil ASKO kun få en helt marginal økning i markedsandel gitt at Mandarinens markedsandel vil være svært lav ved en

⁸ Se Konkurransemeldinger DLVRY – Wulff & Co, Cocina AS og Meat trade AS datert 18. februar 2022, DLVRY AS og Gruppen Matbilene AS datert 4. januar 2022, og ASKO Norge AS og Konsum Gruppen AS datert 21. juni 2021, som alle ble godkjent av Konkurransetilsynet.

⁹ Se lik forståelse i konkurransemelding ASKO Norge AS og Konsum Gruppen AS datert 21. juni 2021. Se også vedtak V2004-21 Joh-System AS/Engrospartner AS. Selv om dette vedtaket gjelder fullsortimentsgrossistleveranser til servicemarkedet, gjelder argumentasjonen også for storphusholdningsmarkedet hva angår avgrensning av det geografiske markedet.

slik avgrensning av markedet. I tillegg vil ikke partene være nære konkurrenter, ettersom partene i hovedsak enten leverer til ulike kunder eller leverer ulike produkter til de samme kundene.

8 INGEN VERTIKALT BERØRTE MARKEDER

Vertikalt berørte markeder er markeder der en part opererer i et forutgående eller etterfølgende ledd til et marked hvor en annen part opererer, og deres samlede markedsandel overstiger 30 prosent på hvert av de respektive forbundne markedene, jf. konkurranseloven § 18 a bokstav e.

Mandarinens selger som nevnt varer til NorgesGruppen-konseptene Storcash og Gigaboks, og slik sett er det en vertikal relasjon mellom partene i transaksjonen. Mandarinens varer utgjør imidlertid ikke en innsatsfaktor i Storcashes eller Gigaboks' produkt- eller tjenesteproduksjon.

Det foreligger uansett ikke vertikalt berørte markeder der samlet markedsandel overstiger 30 prosent på hvert av de respektive markedene, da det er klart at Mandarinens ikke har over 30 prosent markedsandel på et nasjonalt marked som omfatter spesialgrossistleveranser innen dagligvare. Det samme gjelder for regionale markeder avgrenset til Østlandet og Vestlandet. Det vil derfor ikke være noe vertikalt berørte markeder relatert til dagligvare.

Mandarinens selger også asiatiske varer til ASKO og Eureka, som disse deretter tilbyr til sine storhusholdningskunder som en mindre del av sitt vareutvalg. Innkjøpet til ASKO og Eureka er imidlertid av svært begrenset omfang (av ASKOs og Eurecas totale innkjøp av asiatiske varer på [REDACTED] var kun om lag [REDACTED] relatert til kjøp fra Mandarinens). Mandarinens sitt totale salg av asiatiske varer til storhusholdning var til sammenligning på [REDACTED] hvilket innebærer at ASKO er en liten kunde av Mandarinens. Mandarinens varer utgjør heller ikke en innsatsfaktor i ASKOs eller Eurecas produkt- eller tjenesteproduksjon.

Den vertikale relasjonen mellom Mandarinens og ASKO gjør at det antakelig vil foreligge et vertikalt overlappende marked, jf. konkurranseloven § 18a første ledd bokstav f. Melder oppgir derfor partenes tre viktigste konkurrenter, kunder og leverandører i Tabell 3 nedenfor. Det er uansett melderens syn at foretakssammenslutningen ikke vil ha utestengende virkninger på noe vertikalt forbundet marked. Det vises til at Mandarinens er utsatt for hard konkurranse i sitt marked, og det foreligger ingen fare for input-utestengelse for andre fullsortimentsgrossister som konkurrerer med ASKO eller Eureka, og som etterspør asiatiske varer. Det foreligger heller ingen utestengelsesfare for andre spesialgrossister som konkurrerer med Mandarinens. ASKO har allerede en etablert kunderelasjon og er deleier i Mandarinens, og er bare én av mange kunder i storhusholdningsmarkedet som etterspør asiatisk mat.

9 VIKTIGSTE KONKURRENTER, KUNDER OG LEVERANDØRER

Ettersom det ikke foreligger noen berørte markeder, jf. punkt 7 og 8, foreligger det ikke krav om å oppgi partenes viktigste kunder, leverandører og konkurrenter, jf. forskrift om melding av foretakssammenslutning § 3 andre ledd bokstav d.

Vi presenterer i det følgende likevel, for det tilfellet at Konkurransetilsynet skulle mene at det eksisterer et felles marked for spesialgrossister og fullsortimentsgrossister, partenes fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører i storhusholdningsmarkedet.

For oversiktens skyld, oppstilles det også en tilsvarende tabell for dagligvaremarkedet. Vi understreker imidlertid at Mandarinens markedsandel i dette markedet vil være marginalt lav ettersom Mandarinens

nesten utelukkende selger til NorgesGruppen-konseptene Gigaboks og Storcash,¹⁰ som også må anses som to svært små aktører i dagligvarehandelen.

¹⁰ Mandarinen har et helt marginalt salg til noen småkunder innenfor dagligvarehandelen, uten noe betydning for konkurranseanalysen.

Tabell 2: Liste over partenes konkurrenter, leverandører og kunder i storhusholdningsmarkedet

	ASKO	Mandarinen Oslo og Mandarinen Import & Engros
Konkurrenter		
Leverandører		
Kunder		

¹¹ Japansk leverandør av matvarer.

¹² Produsent fra Singapore som tilbyr vårruller og andre deigprodukter.

¹³ Vietnamesisk produsent av ferdigvarer i sjømatkategorien.

¹⁴ Amerikansk produsent av ris.

¹⁵ Produserer non-food som aluminiumsfolie, hansker etc.

Tabell 3: Liste over partenes konkurrenter, leverandører og kunder i dagligvaremarkedet¹⁷

	ASKO	Mandarinen Oslo og Mandarinen Import & Engros
Konkurrenter		
Leverandører		
Kunder		

¹⁷ For det tilfellet at Konkurransetilsynet skulle mene at det er et vertikalt overlappende marked her, så er kravet til oppstilling av partenes tre viktigste konkurrenter, kunder og leverandører oppfylt med denne tabellen, jf. konkurranseloven § 18 bokstav f.

¹⁸ Japansk leverandør av matvarer.

¹⁹ Produsent fra Singapore som tilbyr vårruller og andre deigprodukter.

²⁰ Vietnamesisk produsent av ferdigvarer i sjømatkategorien.

²¹ Amerikansk produsent av ris.

²² Produserer non-food som aluminiumsfolie, hansker etc.

10 KONKURRANSEANALYSE

Partene er etter melderens syn ikke nære konkurrenter, og det foreligger ingen horisontalt berørte markeder ettersom partene har sin virksomhet innenfor henholdsvis fullsortimentsgrossistleveranser og spesialgrossistleveranser av asiatiske varer, jf. punkt 7.

For det tilfellet at Konkurransetilsynet skulle komme til en annen avgrensning av markedet enn det melder har lagt til grunn, vil vi i det følgende likevel gi en oversikt over partenes markedsandeler gitt ulike alternative avgrensninger av markedene. Som det vil fremgå, vil ikke foretakssammenslutningen i betydelig grad hindre effektiv konkurranse uansett hvilken alternativ markedsavgrensning som legges til grunn.

Storhusholdning

Dersom Konkurransetilsynet skulle vurdere at **grossistleveranser til storhusholdningsmarkedet i sin helhet** utgjør det relevante produktmarkedet, uten å skille mellom fullsortimentsgrossister og spesialgrossister, vil økningen i ASKOs markedsandel som følge av foretakssammenslutningen være ubetydelig, fordi Mandarinens markedsandel vil være svært lav i et slikt nasjonalt marked for grossistleveranser til storhusholdning. ASKOs markedsandel før transaksjonen er ca. ■■■ prosent, og vil øke med ca. ■■■ prosentpoeng som følge av foretakssammenslutningen.²³ Partene er i et slikt marked heller ikke nære konkurrenter, ettersom partene i hovedsak enten leverer til ulike kunder eller ulike produkter til de samme kundene. Det legges derfor til grunn at foretakssammenslutningen ikke i betydelig grad vil hindre effektiv konkurranse i et samlet relevant marked for grossistleveranser til storhusholdning.

Dersom Konkurransetilsynet skulle vurdere at det relevante produktmarkedet er **grossistleveranser av asiatiske varer til storhusholdningsmarkedet**, vil partenes samlede markedsandel være på ca. ■■■ prosent i et nasjonalt marked.²⁴ Heller ikke i et slikt marked vil partene være å anse som nære konkurrenter. Det vises i denne forbindelse til at Mandarinen har et langt mer spesialisert sortiment av asiatiske varer sammenlignet med ASKO, og kan dermed betjene andre kunder enn det ASKO kan. Mandarinen på sin side kan ikke fullt ut betjene de kundene som, i tillegg til asiatiske varer, også ønsker andre typer varer som kun en fullsortimentsgrossist som ASKO tilbyr. Det er en rekke andre aktører som er aktive i markedet, jf. Tabell 2. Det legges derfor til grunn at foretakssammenslutningen ikke i betydelig grad vil hindre effektiv konkurranse i et nasjonalt marked som omfatter grossistleveranser av asiatiske varer til storhusholdning.

For helhetens skyld vil vi også kort omtale eventuelle markeder avgrenset regionalt etter Mandarinens geografiske nedslagsfelt på Østlandet og Vestlandet.

²³ Partenes beste estimat på totalomsetning for grossistleveranser til storhusholdning er på NOK 28 milliarder, noe som antakeligvis er et underestimat gitt at fullsortimentsgrossistene omsetter for ca. NOK 20 milliarder alene og totalomsetningen innenfor storhusholdning er på ca. NOK 37 milliarder (basert på tall fra Flesland rapport 2023).

²⁴ Partenes beste estimat på totalomsetning i markedet er på 2 milliarder kroner, basert på tilgjengelige regnskapstall i 2020 og markedets vekst siden 2020. Dette tallet er antakelig et underestimat, og derfor vil partenes samlede markedsandel nasjonalt i realiteten være lavere.

Dersom det legges til grunn regionale markeder avgrenset til Østlandet og Vestlandet, vil ASKOs markedsandel i et marked avgrenset til grossistleveranser til storhusholdning øke minimalt fra ca. [REDACTED] prosent med ca. [REDACTED] prosentpoeng på Østlandet, og fra ca. [REDACTED] prosent med ca. [REDACTED] prosentpoeng på Vestlandet.

For et produktmarked avgrenset til grossistleveranser av asiatiske varer til storhusholdningsmarkedet, vil partenes samlede markedsandel på Østlandet og Vestlandet være på henholdsvis ca. [REDACTED] prosent og ca. [REDACTED] prosent.²⁵

Det legges etter dette til grunn at foretakssammenslutningen ikke i betydelig grad vil hindre effektiv konkurranse på regionale markeder avgrenset til Østlandet og Vestlandet, hverken for et produktmarked som omfatter grossistleveranser til storhusholdning eller for et produktmarked avgrenset til grossistleveranser av asiatiske varer til storhusholdning.

Dagligvarehandel

Dersom Konkurransetilsynet skulle vurdere at **grossistleveranser til dagligvarehandelen i sin helhet** utgjør det relevante produktmarkedet, uten å skille mellom fullsortimentsgrossister og spesialgrossister, vil økningen i ASKOs markedsandel være helt ubetydelig ettersom Mandarinens markedsandel i et slikt nasjonalt marked vil være svært lav. ASKOs markedsandel før transaksjonen er ca. [REDACTED] prosent, og vil som følge av foretakssammenslutningen øke med ca. [REDACTED] prosent.²⁶ I et samlet marked for grossistleveranser til dagligvaremarkedet vil det være de tre store paraplykjedene NorgesGruppen (ASKO), Coop Norge og Rema 1000 (Rema Distribusjon) som utgjør de største aktørene, med en anslått samlet omsetning på over NOK 170 milliarder for grossistvirksomhet tilknyttet dagligvare.²⁷ Partene utgjør i et slikt marked ikke nære konkurrenter. Det vil ikke være nødvendig å foreta en nærmere analyse av markedet for grossistleveranser til dagligvarehandelen, gitt Mandarinens svært begrensede salg på ca. [REDACTED] til dagligvarehandelen. Mandarinen er ikke en leverandør for andre dagligvarekjeder, ettersom Mandarinen nesten utelukkende leverer varer til NorgesGruppen-konseptet Gigaboks og Storcash i dagligvarehandelen.

For helhetens skyld har vi forsøkt å innhente tall for et eventuelt relevant produktmarked avgrenset til **grossistleveranser av asiatiske varer til dagligvarehandelen**. Det har vært utfordrende å finne totaltall, men vi anslår at i et slikt hypotetisk marked vil økningen i ASKOs markedsandel som følge av foretakssammenslutningen antakelig være godt under [REDACTED] prosent.

²⁵ Som nærmere forklart i fotnote 24 vil den samlede markedsandelen for partene på henholdsvis Østlandet og Vestlandet også være overestimert, og vil i realiteten være lavere.

²⁶ Basert på totalmarkedstall på NOK 170 milliarder. Totalmarkedstallet på NOK 170 milliarder inkluderer kun omsetningen til de tre store paraplykjedene NorgesGruppen (ASKO), Coop Norge og Rema 1000, uten å inkludere omsetningen til spesialgrossistene (tall fra Menon Rapport "kartlegging av tilgang til dagligvaregrossisttjenester" datert 20.12.24). Det betyr at økningen i ASKOs markedsandel i realiteten er enda mindre enn den oppgitte.

²⁷ Se tall fra Menon Rapport "kartlegging av tilgang til dagligvaregrossisttjenester" datert 20.12.24.

11 EFFEKTIVITETSGEVINSTER

Foretakssammenslutningen vil ikke ha negative virkninger på konkurransen som effektivitetsgevinstene skal måles opp mot. For helhetens skyld vil likevel nevne kort enkelte effektivitetsgevinster som forventes ved foretakssammenslutningen.

Effektivitetsgevinster oppnås ved stordriftsfordeler, forbedret distribusjonsnettverk og kostnadsbesparelser.

12 ÅRSBERETNING OG ÅRSREGNSKAP

Årsberetning og årsregnskap for Mandarinen Oslo og Mandarinen Import & Engros og ASKO fra 2023 følger vedlagt som

Bilag 2: Årsberetning og årsregnskap for Mandarinen Oslo

Bilag 3: Årsberetning og årsregnskap for Mandarinen Import & Engros

Bilag 4: Årsberetning og årsregnskap for ASKO Norge AS

13 FORRETNINGSHEMMELIGHETER

Denne meldingen inneholder forretningshemmeligheter. Forslag til offentlig versjon av meldingen, samt en begrunnelse for forslaget, følger vedlagt som:

Bilag 5: Begrunnelse for forslag til offentlig versjon

Bilag 6: Forslag til offentlig versjon av konkurransemeldingen

Oslo, 17. januar 2025
WIKBORG REIN ADVOKATFIRMA AS

Helene Søvik

Helene Søvik